

GOED VOOR MEKAAR!

EEN GEZOND REGIONAAL FUNDAMENT

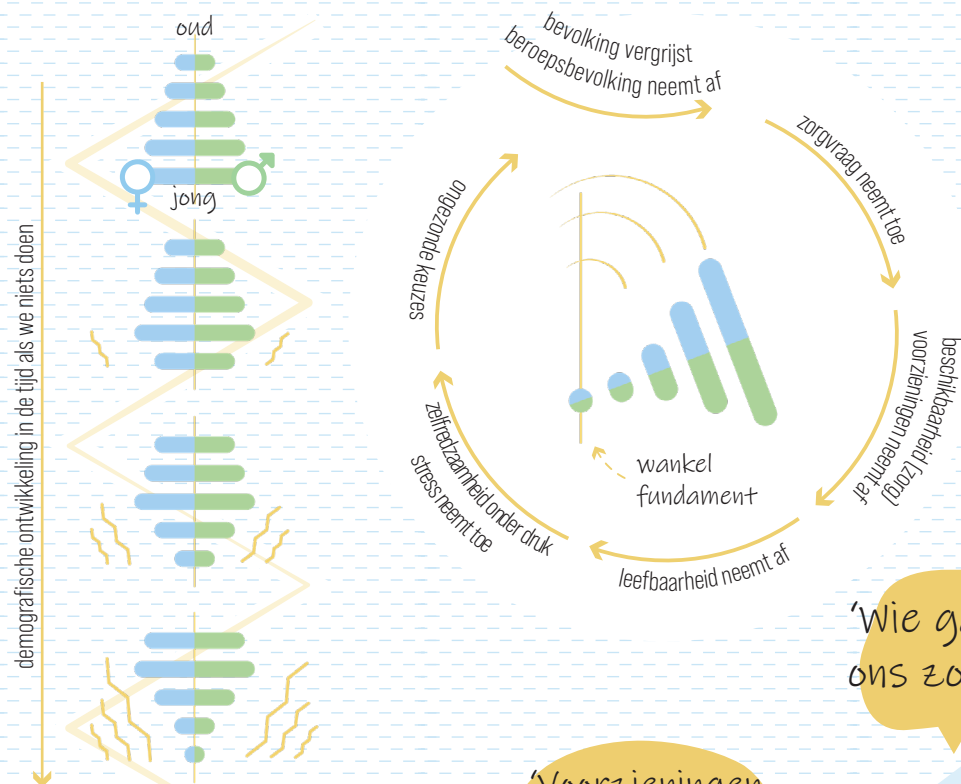
DE VICIEUZE CIRKEL VAN DUBBELE VERGRIJZING EN VERTREKKENDE JONGEREN...

VERTREKPUNT

Esdorpen, lintdorpen, veenkoloniën, verdedigingslinies, ontginningen en beekdalen: in Drenthe en Overijssel liggen kernen ingebed in een rijk weefsel van historie en natuur: hier kennen mensen elkaar. Hechte gemeenschappen zorgen voor binding en vertrouwen. *Samen de schouders eronder* leeft hier, ontstaan bij het ontginnen van veen en bouwen van dorpen. Toch staan leefbaarheid en gezondheid onder druk.

Naast cultuurhistorische elementen zijn ook sociale patronen uit het verleden zichtbaar. Veenontginningen lieten sporen na van intergenerationale armoede en een cultuur van zelfredzaamheid, gevoed door wantrouwen richting overheden. Statistieken tonen nog steeds een weinig diverse opleidingssamenstelling: relatief veel inwoners hebben een basis- of mbo-opleiding afgerond, en relatief weinig inwoners hbo of wo. Terwijl juist een mix belangrijk is voor een gemeenschap.

Net als veel gebieden in Nederland kampt de regio met dubbele vergrijzing en ontgroening. Het ontbreken van passend onderwijs, woningen en kennisbanen, voorzieningen en reuring, leidt tot een vicieuze cirkel. De gemeenschap verliest letterlijk en figuurlijk vitaliteit: draagkracht voor voorzieningen en sociale activiteiten daalt, terwijl een ouder wordende bevolking achterblijft met groeiende gezondheidsproblemen en zorgbehoefte. Sociale structuren brokkelen af, zorgen over morgen nemen toe. Het gevolg: regionale gezondheidsachterstanden.

'Va en moe hebben vaak zorgen'

'Met het OV naar de stad is geen doen!'

'Onze familie woont hier, maar we kunnen geen betaalbare woning vinden!'

'De school sluit. Misschien moet we maar verhuizen?'

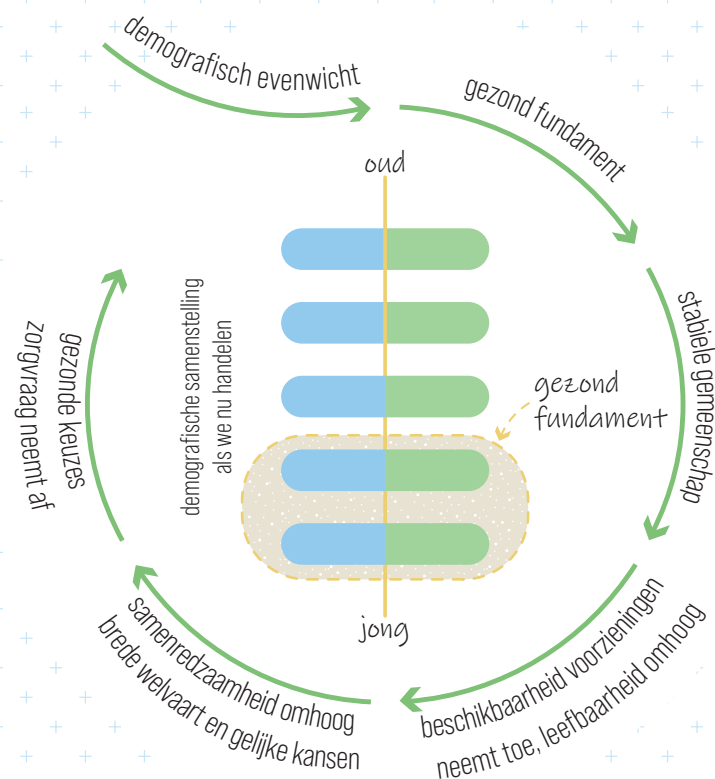
'Het landschap is niet aantrekkelijk voor een wandeling of hardlooptrondje'

'Voorzieningen verdwijnen uit ons dorp!'

'Wie gaat er voor ons zorgen?'

...DOORBREKEN EN DE REGIO VERSTERKEN MET EEN DUURZAAM GEZOND FUNDAMENT

EEN VERGEZICHT

In de regio zijn kinderen van 0-10 jaar en volwassenen van 30-40 jaar ondervertegenwoordigd. Juist bij kinderen zijn de meeste gezonde levensjaren te winnen: voorkomen is beter dan genezen! Om een gezonde leefstijl door te geven en die te faciliteren zijn ouders cruciaal. Daarnaast zijn dertigers de motor achter ondernemerschap en vergroten ze draagkracht voor voorzieningen. Zij vormen het demografische fundament van een vitale gemeenschap. Het behouden en aantrekken van deze leeftijdsgroepen is dus belangrijk voor de leefbaarheid in de regio.

DE WEG DAAR NAARTOE...

Om dit voor elkaar te krijgen, wordt er ingespeeld op de push- en pullfactoren van de regio, gericht op deze leeftijdsgroepen. Betaalbare woningen en met openbaar vervoer bereikbare voorzieningen, werk en onderwijs zijn randvoorwaardelijk om mensen graag in de regio te laten wonen. Zo werken we aan een samenleving waarin het fundament stevig staat, zodat het echt 'goed voor mekaar' is.

'Va en moe hebben altijd tijd voor ons'

'Binnen een uur sta ik in Zwolle of Emmen!'

'Hier kunnen we samen bouwen aan onze toekomst'

'Hier ligt een goede basis voor onze kinderen'

'Jonge ondernemers zorgen voor een levendig dorp'

'Op de kleinkinderen passen houdt me vitaal'

'Mantelzorg is in de buurt!'

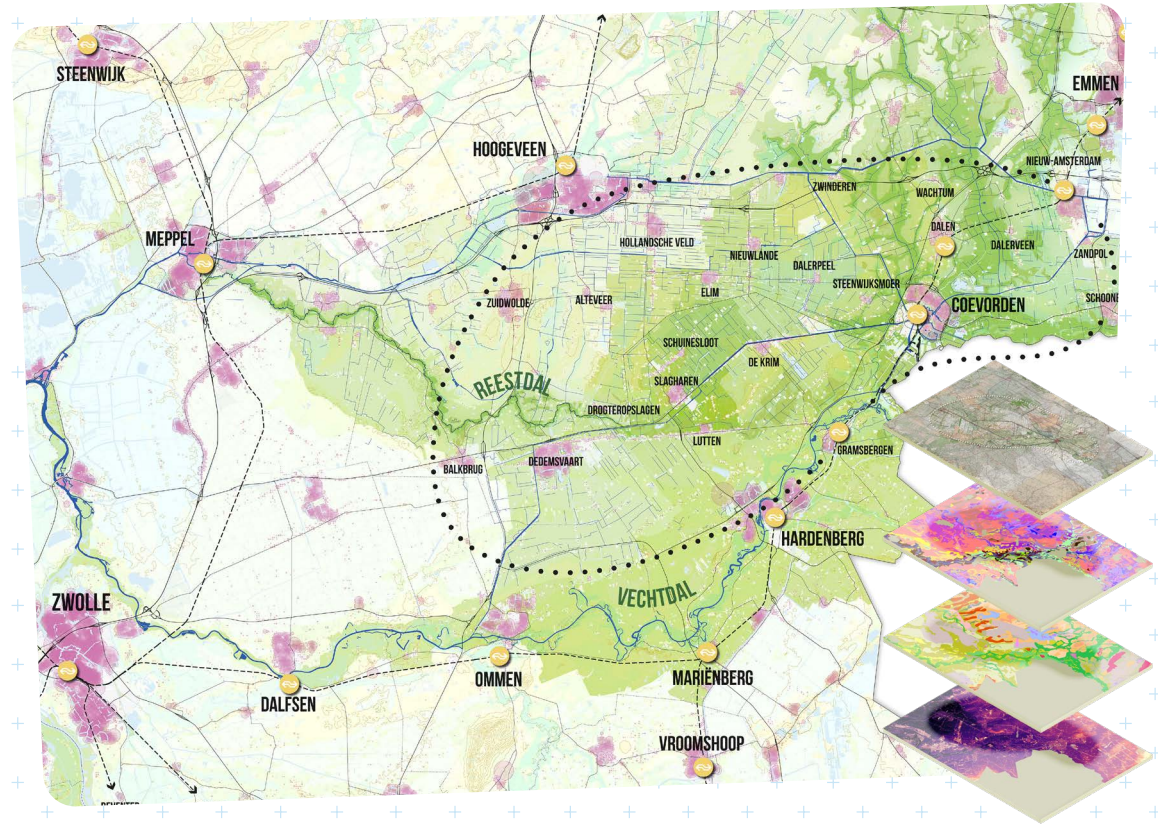
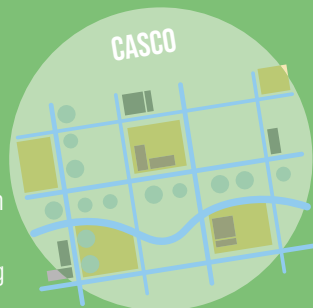
DE LEVENSADERS - BRON VAN SAMENREDZAAMHEID

...DOOR HET LANDSCHAP...

Naast een demografisch fundament vraagt een vitale gemeenschap om een landschap dat uitnodigt om te wonen, werken, ontmoeten, verbinden en beleven.

De oude, kronkelende veenstroompjes zoals de Reest en het Loodiep vormen een scherp contrast met het strakke ontginningslandschap. Door dit grofmazige weefsel te verzachten met groenblauwe aders, ontstaat een aantrekkelijker landschap voor mens en dier.

Dit landschappelijk casco wordt meer dan natuur: het worden levensaders die verbinden. Met ruimte voor wandelen, fietsen en ontmoeten sluiten mensen dit landschap in hun hart. Als casco biedt ze ruimte voor bewoners en ondernemers om coöperatieve initiatieven te starten op het gebied van wonen, werken en sociale activiteiten. Zo trekken we jongere generaties aan, stimuleren we samenwerking en brengen we reuring terug.

'Va en moe halen gezond eten van dichtbij'

'Na een werkdag vind ik rust in het Reestdal'

'De gemeenschap maakt van ons huis een thuis'

'Fijn dat er ook andere jonge ouders in de buurt wonen'

'Fijn dat ik eten lokaal kan kopen'

'Met kleinkinderen op de fiets naar de speeltuin, een feestje!'

'Het dagelijkse ommetje houdt mij fit'

BREDE WELVAART DOOR ONTWIKKELRUIMTE VOOR COÖPERATIEVE INITIATIEVEN

voorbeelduitwerking toolbox
van randvoorwaarden voor
coöperatieve initiatieven

...VIA DE OPWAARTSE SPIRAAL...

Naast fysieke en verbindende structuren, zijn levensaders ook een vliegwiel voor sociale en economische activiteiten die brede welvaart opleveren. Om die te waarborgen, wordt een toolbox ontwikkeld. Coöperatieve initiatieven passen instrumenten toe uit deze toolbox.

Enkele voorbeelden zijn:

- Het betrekken van starters en/of jonge gezinnen als leden of primaire doelgroep;
- Het actief verbeteren van water- en bodemkwaliteit en biodiversiteit;
- Het versterken van lokale identiteit en landschappelijke karakter;
- Het stimuleren van contact en samenwerking met bewoners en ondernemers in de omgeving;
- Het toegankelijk maken van het landschap voor iedereen.

Lokaal ontstaat gezondheidswinst doordat sociale activiteiten het welzijn vergroten. Regionaal versterkt een grotere beroepsbevolking het behoud van (zorg)voorzieningen en een solide basis. Perspectief op geschikte woningen en bereikbare, passende banen zorgt voor mentale rust. Dit verkleint structureel gezondheidsachterstanden.

'Laten we naar de pluktuin!'

'Ik organiseer een hardlooplegje. Doe je mee?'

'Zullen we met vrienden een woonerfje bouwen, net buiten het dorp?'

'Boer Herbert heeft verse boontjes. Ik neem wat voor je mee'

'In de samenwerkplaats help ik de volgende generatie'

'Fijn dat ik kan bijdragen aan de buurt!'

'In het dorps huis komen we graag samen'

ORGANISATIE EN FINANCIERING

... EN SAMENREDZAAMHEID FACILITEREND

De levensaders vragen om een robuuste organisatie- en financieringsstructuur: top-down voor realisatie, een stichting voor instandhouding en bottom-up voor invulling door coöperatieve initiatiefnemers.

De overheden realiseren het casco, stellen de toolbox op en bundelen middelen in een gebiedsfonds voor landschapsbeheer en subsidies.

Stichting Levensaders beheert het gebiedsfonds en adviseert initiatiefnemers. Daarnaast draagt zij zorg voor het casco, zonder zelf uitvoerende partij te zijn. Het landschap wordt gezamenlijk ingericht en beheerd door grondeigenaren en coöperaties, waarbij de regio dit als product afneemt. Tot slot biedt de stichting ontwikkelruimte door gronden te pachten, op goed bereikbare OV-locaties.

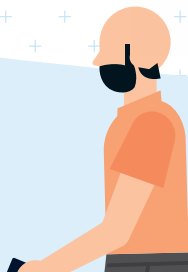
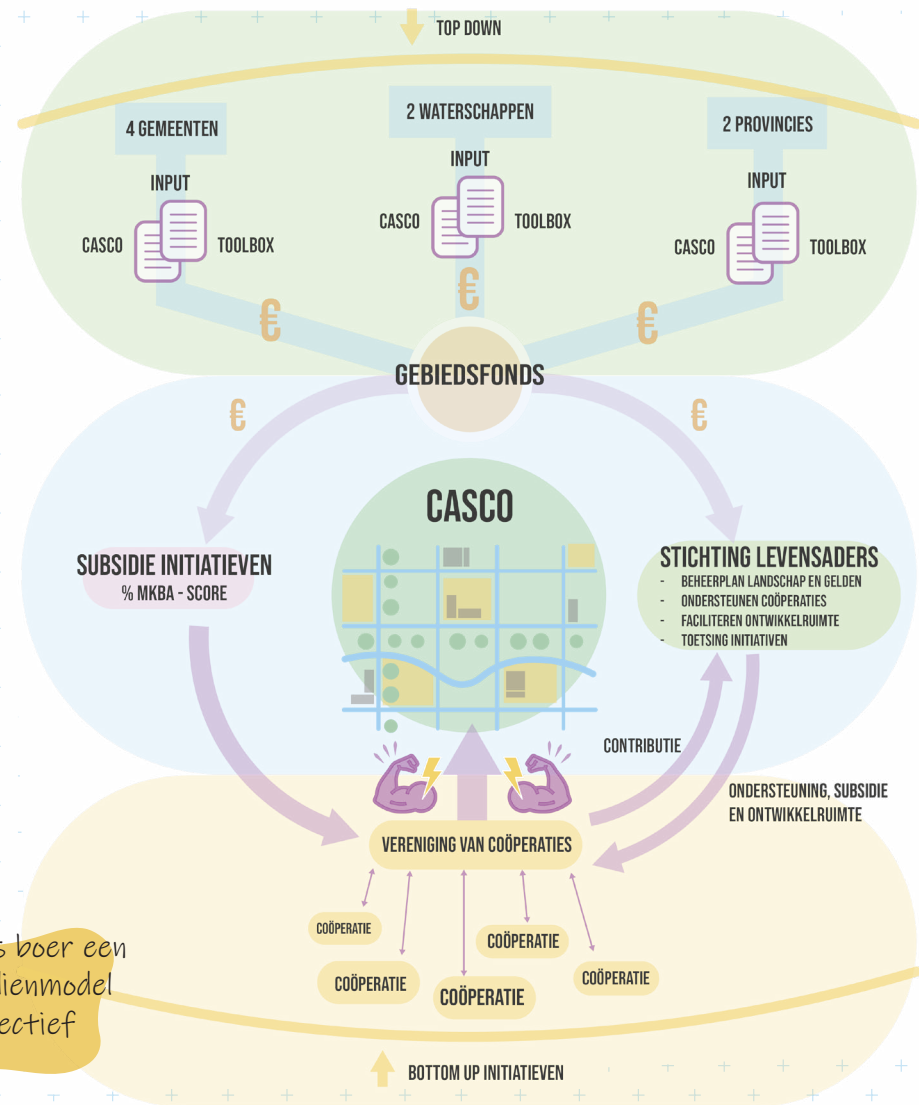
Als tegenprestatie voor ondersteuning, subsidie en ontwikkelruimte hanteren de coöperaties de toolbox en betalen ze contributie aan de stichting via de Vereniging Van Coöperaties. De subsidie bedraagt een vast percentage van de maatschappelijke meerwaarde, objectief berekend met een Maatschappelijke Kosten-Batenanalyse (MKBA) door een onafhankelijke partij. Zo ontstaat een stevige basis voor zowel realisatie als instandhouding van de levensaders.

'De overheden zorgen voor duidelijke kaders en randvoorwaarden'

'Stichting Levensaders ondersteund lokale initiatieven'

'Samen krijgen we het goed voor mekaar'

'Ik heb als boer een nieuw verdienmodel met perspectief geeft'

PROJECTCOÖPERATIE TWEEDE RONDE

KERNTEAM

Landschapsarchitect (geregistreerd)
Landschapsontwerper (gebiedskenner)
Landschapsontwerper
Landschapsontwerper
Stedenbouwkundig ontwerper
Procesmanager

PROJECTTEAM

Adviseur duurzame gebiedsontwikkeling
Adviseur water
Adviseur mobiliteit (gebiedskenner)
Ecoloog
Planeconoom
Adviseur ruimtelijke ordening
Participatie adviseur

STREEKHOLDERS

Boswachter
Akkerbouwer (biologisch)
Melkvee- en varkenshouder
Ondernemer(s)
Landschapshistoricus
Huisarts
Bestuurder(s)
Gebiedsregisseur
Sociaalwerker
Onderwijzer

Verantwoordelijk
Co-creërend
Strategisch
Coördinerend
Mandaat

Geraadpleegd
Co-creërend
Inhoudelijke specialisten
Sparringspartner

Klankbord
Geraadpleegd
Gebiedskenners/ inwoners
Inhoudelijke specialisten
Sparringspartner

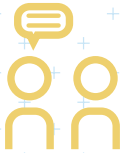
Werksessies digitaal en fysiek
Keukentafelgesprekken
Regionale werkateliers
Streekholders atelier
Publiekconsultatie

Werksessies digitaal en fysiek

Keukentafelgesprekken
Streekholders atelier

KERNWAARDEN

We werken vanuit lokale kracht, talenten en netwerken. We zijn oplossings- en uitvoeringsgericht. Duidelijk over participatieniveaus en rollen.

LEDEN

ROL

SAMENWERKING

PROCESVOORSTEL TWEEDE RONDE

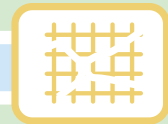
INVENTARISATIE EN ANALYSE

Push- en pullfactoren
Programma van eisen voor
concept-ruimtelijk casco

RUIMTELIJK CASCO

Een ruimtelijk casco dat
is geënt op de analyse. Het
vormt de samenhang der
dingen, zowel op regio-
naal- als lokaal niveau

STRATEGISCHE INGREPEN

Een toolbox met confectie
ingrepen. Richtlijnen voor
lokale initiatieven binnen
het coöperatief landschap

ONTWIKKELSTRATEGIE

Een adaptieve ontwikkel-
strategie die de route van
nu naar later schetst,
inclusief een concreet
organisatievoorstel.
Een onderbouwing op
basis van tekenen én reke-
nen (MKBA)

VISIE IN WOORD EN BEELD

Eindproduct waarin de
ontwerpvisie volledig is
vormgegeven in woord en
beeld en onderbouwd

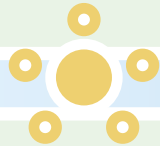

UITKOMSTEN

PARTICIPATIE

TIJDPAD

KEUKENTAFEL

GESPREKKEN

Het kernteam trekt de regio
in om persoonlijke gesprek-
ken te voeren

Met streekholders

REGIONAAL

WERKALTIER

STREEKHOUDERS

ALTIER

REGIONAAL

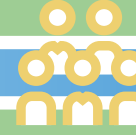
WERKALTIER

STREEKHOUDERS

ALTIER

PUBIEK

CONSULTATIE

feb

mrt

apr

mei

jun